

დარტულური

საქართველო

ლიტერატურული საქართველო * LITERATURULI SAQARTVELO * ЛИТЕРАТУРУЛИ САКАРТВЕЛО

30 03 2023 2023 . № 10 (4070) გამოცემის 92-ე ველი ვასი 2 ლარი

დათო მალრაძე

ბონართვები პომარა

რამდენიმე სიტყვა გიორგი შეგებაიას „ვიროსეაზე“

დღეს, რადგან განწყობა არა მაქვს Mail-ის
მსურს მკითხველს მივწერო
წერილი საფოსტო
და ვუთხრა სათქმელი ძველარამეულით:

- ვიცნობდი გიორგის,
- ნიკალას აპოსტოლს.

დღეს, რადგან ღირსებას მიაქრეს Sale-ი,
მაშინაც ვერ გცნობენ, თუ გიცნობს პარიზი...
ეჭვებით ნაცემი და შემოსული
ჩავივლი მეტებთან, მტკვრის სანაპიროზე.
რომ იქნებ ილბალზე, იქ სადაც აღეა
თავდება, აქტრისა გამოჩნდეს ყვავილით...

- რა ბედისნერა!

- რა სილალე!

სალომოს უთუოდ მეტებთან ჩავივლი.
ფუნჯი რომ ტილოზე მზეს შემოიკალავს,
ისმის ემაუსში:

- ეს შენ ხარ, უფალო!
- და იცნო გიორგიმ მხატვარი ნიკალა,
- თბილისის ქუჩაში გამვლელი უბრალო.

მე ლექსით ვიცანი ანბანის Melody:
-ან-პან-გან-დონ-ვინ-ზენ-თან-ს მოსდევს:
-ინ-კან-ლას...

და ვიქირობ, რომ თითქოს სულ იმ წამს ველოდი,
რომ ეცნო გიორგის მხატვარი ნიკალა.
ვარსკვლავი არ იცნობს სკამს სათადარიგოს,
როცა სტადიონზე სასწაულს ელიან...

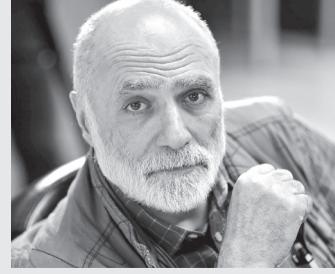
► დასასრული. გვ-2 გვ.

„დაგვანებული საზღაული“

გიორგი შეგებაიასის ნიკნი

სიტყვაში ჩაკარგულ სიტყვათა მცნობელი

ნიკო დარგაისელის ნიკნი

„ციცვაპი“ ივან გუნიძე

თარგმანი სარგო ურთისესია

რევაზ ჯაფარიძე - 100

გეგარიანელი

ძველ ქართულ მატიანებელსა
და ლიტერატურულ ტექსტებში
ხშირად გვხვდება ერთი ასეთი
სიტყვა - „შემმართებელი“. უამ-
თაალმერელი და მწერლები ამ
სიტყვას მაშინ მოიხმობენ, რო-
დესაც სახელოვანი მებრძოლის
სიმარჯვისა და სიქველის აღნიშ-
ვნა სურთ.

„შემმართებელი!“ - არ შე-
იძლება ძველ კალმოსანთა
ამოჩემებული ეს სიტყვა არ გა-
გახსენდეს, როდესაც თვალს
გადაავლებ რევაზ ჯაფარიძის
ცხოვრებასა და მოღვაწეობას,
მის მშოთვარე ბილგარაფიას,
საჯარო გამოსვლებს, კრიტი-
კულ-პუბლიკისტურ სტატიებს,
პოლემიკურ სიტყვისგებებსა და
ისტორიულ რომნებს.

შემმართებელი იყო რევაზ ჯა-
ფარიძე არა მარტო იმიტომ, რომ
მეორე მსოფლიო ომში მონაბილე-
ობდა და ხასიათის წრთობა ქაბუ-
კიბიდანვე მიიღო, არამედ იმიტო-
მაც, რომ მუდამ გულის კარახით
მოქმედდა და არ ეპუბლიდა წუ-
თისოფლის კაპიტობებს...

დაიბად 1923 წლის 23 მაისს
საჩხერის რაიონის სოფელ ბა-
ჯითში. შეიძლება მშობლიურ
სოფელში დაამთავრა, საშუალო
სკოლა - თბილისში.

1941 წელს შევიდა თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფი-
ლოლოგის ფაკულტეტზე;

1942 წელს მომი გაიწვიეს;
ომის დამატევრებიდან 1949
წლამდე მუშაობდა ანაპის 114-ე
დივიზიაში - დივიზიის გაზეთის
რედაქტორად.

1950 წელს სწავლა განახლა
თბილისის სახელმწიფო უნივერ-
სიტეტის ფილოლოგის ფაკულ-
ტეტზე ლოგიკის განხრით.

პარველი მოთხოვია „სიმარი
ზღვაზე“ გამოაქვეყნა 1949 წელს,

პირველი რომანი „ხევის პატარძა-
ლი“ - 1951 წელს. ამას გარდა,
დაწერა ხუთი რომანი: „ჯარის-
კაცის ქრიფტი“, „მძიმე ჯვარი“,
„ვწევის ევრია“, „გზა გოლგოთი-
საკედები“, „მხევალი უფლისა“. და-
უმთავრებელი დარჩი წიგნი „ჩემი
ნილი წერის სოფელი“.

მისი სცენარის მიხედვით კი-
ნორეჟისორმა თერგიზ აბულა-
ძემ გადაიღო მხატვრული ფილმი
„სხივის შეილები“.

მუშაბდა უურნალ „მნათო-
ბის“ პროზის განცოფილების
გამგედ, მწერალთა კატერის
მდიდარ 1992-1995 წლებში იყო
საქართველოს პარლამენტის დე-
პუტატი.

გარდაიცვალა 1999 წლის 30
აგვისტოს. დაკისალულა დიდუ-
ბის პანთეონში.

ერთხელ ბატონ რევაზს უთ-
ქვაშ: „სულითა და მთელი არ-
სებით თაბამედროვე ადამიანი
ვარ. მე არ შემიძლია ფიზიკურად
ვარსებობდე სადლეისონ პრო-
დემბის შუაგულში ტრიალის
გარეშე“.

მართლაც დაუდგრომელი
მებრძოლი იყო. ამიტომაც ეძახ-
დნენ მეგობრები სიტყვის ფალ-
ვანს, ამიტომაც უწინდეთ ჩვენ
შემმართებელი.

გამოცემის ნიკნი

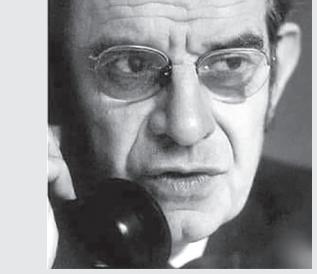
ეროვნული ხელისუფლების დამსახური

1987-1992

ელდარ ნადირავა

ფილმის და მოტაციის დასახური

შავ ლაპანი

სიცოვანი ჩაკარგულ სიცოვანია გვერდი

ოპუსი პარაგვალიშვილი

ნინო ლარბაძესილი სტრიტი

მცნობელი/მცნობარი – ეს სიტყვა ვეფხისტყაოსნიდან ალბათ ყველას ახსოვს, თუმცა ამჟამად უფრო არქაულ ლექსიკას მივაკუთვნებდი.... ან იქნება არა არქაულს, მიძნებულს თუ მთვლემარქს, არმედ ცოცხალს, პროფესიონალურს... ხომ დღემდე ასე იწოდება საგანგებო ნიჭით დაკილდებული ის ადამიანი, რომელსაც დოლის დროს შეუძლია გამოიცონს, რომელი ბატყანი რომელი ცხვრისაა. რომ შეეყითხოთ, როგორ ახერხებს ამას, ახსნით ვერ ახსნის, ალღო კი შეუმცდარი აქვს.

პაატა ნაცვლიშვილი რომ როგორც მრავალმხრივი ნიჭით დაკილდებული თუ დასჯილი, უნიკალური პიროვნებაა, ინტელექტუალია, ამაზე ორი აზრი არც არსებობს, მაგრამ ჩემი ფიქრით იგი, როგორც პოეტი, შემოქმედი უფრო ინტუიციას ემორჩილება.

ამჟამად ჩემი მიზანი არ არის პაატა ნაცვლიშვილის მთელი პოეტური შემოქმედების მიმოხილვა, ან მის რომელსამე პერიოდზე ფოკუსირება, არც რომელიმე ერთი ნაწარმოების ანალიზი, ამიტომ ჩემი შთაბეჭდოლების პირობაზე, მხოლოდ ალვინშნავ, რომ პ. ნაცვლიშვილის პოეზია ასეთ ხაზს მოუყვება: გვიანი რომანტიზმი (ქრონოლოგიური გაგებით), გვიანრომანტიზმი – მოდერნიზმის ნაზავით, ადრეული პოსტმოდერნისტული ექსპერიმენტები და ამჟამინდელი – პოსტმოდერნიზმი. ეს წყვეტადობა შესაძლოა, იმითაც იყოს გამოწვეული, რომ პირადად ჩემი ცოდნა ვერ მოიცვას მისას ყველაფერს.

მივუძრუნდეთ ისევ სათაურს, იგი თითქოს ტავტოლოგიურია, არა? სიტყვა – სიტყვები.

საქმე ისაა, რომ მისი ბოლოდროინდელი შემოქმედებითი ხერხი სწორედ ასე ხასიათდება. იგი ახდენს სიტყვის არა მორცემებად დეკონსტრუირებას და შემდგომ კონსტრუირებას რაიმე ახალი წესის შესაბამისად, არამედ ბოლომდე შლის სიტყვას, ფონიკამდე დადის. ჯერ, (პირველ საფეხურზე) მთლიანად აუქმებს შინაარსობრივ პლანს. მისივის ასო-ბევრებით თანაბარვალებრივი თუ თანაბარუფლებოვანი არიან, შემდგომ საფეხურზე, ანუ ახალ კონსტრუეციაში ისინი ახალი, მოსალოდნელი თუ მოულოდნელი შინაარსით იტერიტებიან. ეს – თავისითავდა საინტერესო, თავშესაქცევი ამბავია, მაგრამ აქამდე ასე თუ ისე, თანამედროვე კომპიუტერული პროგრამაც მივა, ინტელექტუალური ეტაპი დაძლეულია, აი, შემოქმედებითი, კრეატურული ამოცანა კი ჯერ არ დამდგარა.

პირობითად, თეორიული დამვების ფონზე შეიძლება ვთქვათ, რომ ამ მომენტიდან იწყება შემოქმედება, თორებ პრაქტიკულად რა რას უსწრებს ან მოსდევს, ხშირად თავად ავტორსაც გაუჭირდება თქმა.

ჩვენ თეორიას მიყვეთი, წარმოვიდგინოთ, რომ ავტორს წინ უდევს ფურცელი, რომელზეც ადრე სიტყვაში ჩაკარგული, ან კი აღმოჩენით „ახალ“ სიტყვებია ჩამოწერილი. აյ არის ორი მიმართულება:

1. სიტყვათ შერის კონტაქტური თუ ასიციაციური შესაბამისობების, კავშირების დადგენა ავტორს საშუალებას მისცემს თამაშური ლექსის აგებისა, კრეატივისა. ამისა გარკვეული, კარგი ტრადიცია ქართულ პოეზიისათვის გვაქვს და ბაატა ნაცვლიშვილი ინტენსიურად ამდიდრებს მას,

2. მაგრამ რა მოძღვება იმ შემთხვევში, თუ შესაბამისობაზე უფრო საყურადღებო შესაბამობებია? მე ვფიქრობ, რაკი იუმორის საფუძველში ძირითადად სწორედ შეუსაბამობები დევს, მივიღებთ ირონიულ-პაროდიულ პოეტურ ტექსტს, ტექსტს, რომელიც „ახალი წესით ახალ თამაშს თამაშობს“. ჩემი გაგებით. სწორედ ეს არის პოსტმოდერნი, რომელიც ზემოთ ვასხვენ.

ნინამდებარე პუნქტი სიცოვანისათვის არა არა! არა! არა! არა! არა! არა! არა!

რომ რეცეფცია გავუადვილო, ოპუსებში ვცდილობ, მოკლედ გამოვკვეთოთ პოეტური ტექსტის ის მსარებები, რომელიც, ჩემი ფიქრით, ყველაზე მნიშვნელოვანია და ასეთი საერთო ქედზეა გვდებ ხოლმე. „რას მივაქციოთ ყურადღება“.

1. პრევენცია

ყოველ ხუთშაბათს პაატა ნაცვლიშვილი თითო ლექსს დებდა ფეისბუქზე, – მასალას ახალი პოეტური კერძულისათვის.

ვიდრე ახლა ერთ მათგანს გაგაცნობდეთ, მინდა, მეითხველებს, ვინც მის პოეტურ შემოქმედებას ჯერ კარგად არ იცნობს – პრევენციის მიზნით, გავუზიარო საკუთარი გამოცდილება:

– პაატა ნაცვლიშვილის გადაბმით კითხვა საზიანოა თქვენი პოეტური რეცეპტორებისათვის, აუცილებლად მოიწყვეთ საფუძვლიანი პატუბები, დროდადრიგ გადაკითხეთ გალაკტიონი, ვეფხისტყაოსნა, შექსპირის სონეტები, ქართული და უცხოური კლასიკა ორიგინალებასა და თარგმანებში, იფრთხილი, ასევე, ვიდრე განასაზღვრავდეთ, „პატაურების“ თქვენი ინდივიდუალური დოზას, რადგან ამ აყტორის აქვს ერთი თვისება, მის მერე ყველაფერს გამოისის ეცვლება, თითქოს ახალ ნაყინნაშაბზე წყალი დაგილევია ... წყალი – სიცოცხლის ერთი უმთავრესი პირობა!

მასხველი, რომ ამ ლექსმა ფეისზე მკითხველთა გამორჩეული ყურადღება დაიმსახურო.

ახლა მოვძებნე და თქვენი მონა-მორჩილის კომენტარიც დამიხტება:

„უანრი პაროდიულია“.

როგორც ჩანს, მკაითხველთა ერთ ნანიღს თრილი სიტყვა ესამუშა.

იქნებ იმიტომაც ჩასება ავტორმა, რომ სწორედ ეს რეცეფცია უნდოდა გამოქვეწია მკითხველების.

გაერღვია მოსალოდნელი მონოტონია.

ჩანაფიქრი ხომ პირველივე სტროფიდან – გამჭვირვალეა.

სწორედ იმ ხამუშა სიტყვებს „უჭირავთ“ ლექსი, რომ ტრივიალობას ასცდეს.

გაგახსენებთ, ეს თამაში მონაფერისასაც და მოზრდილობისასაც გვიყვარდა – დარგის, გავევთილის ტერმინოლოგიის გამოყენება.

ავტორმა ეს ამჯერად პოეტურ თამაშად შემოგვთავაზა იგი და ნარმატებითაც.

აი, პაატა ნაცვლიშვილის „ხუთშაბათის“ ლექსი-47“, რომელიც ფეისბუქზე გამოვეწინდა 2020 წლის 10 დეკემბერს. გამოვეწინდა და მერე ალმანას „პირველი სხივის“ მე-4 ნომერშიც დაიბეჭდა.

ნიუკარგული გამოცდილი გამოცდილი 55 ტრიტონი

შენ ხარ პაატარა, როგორც მონაკე, გული გაქვს დიდი, როგორც კანადა, ხდება, – შენ თვითონ უნდა მონახო, ხდება, – მოგიდის თავისითავდა.

ხარ სანატრული იაპონია და სასურველი წმინდა ელექტრო, ჩემი მერანი შენთვის პონია და არ გაღელვებს შენ მაგლანი.

ხარ ახლობელი, აფხაზეთივით და შორეული, ვით აფხაზეთი, აქეთ წერითი... იქით ზეპირი... შვედური კიბე... კედლის გაზეთი...

ხარ დამშვიდდები, როგორც შვეცია, ხარ გაორდები, როგორც კორეა, ჩემ ჯერ ჯერ არ ვიცით სიტყვა „შევეცი“, ანდა, „ნევროზი“, ანდა „ქორეა“.

ხარ მიმხრობილი ჯამარება და ნეიტრალური შევიცარია, ვინ დაიქადნა, რო დაიქადნა, ვინ ვის უმდერა მაშინ არია.

შენ ხარ ძლიერი, როგორც აშშ, უძლური, როგორც სახსრეთ ჯორჯია, ვით სსრკ, შენ ხარ საშიში, თუმც ეგ ელანჭები ჯერ კვლავ ნორჩია.

ზოგჯერ ცირი ხარ, როგორც ფინეთი, ზოგჯერ ცხელი ხარ, როგორც გვინება, ჩევნები ჯერ კარგად არ ვიცით სიტყვა „მინეტი“, არ ვიცით საგვიროგვინებინა.

ხან ბალნარი ხარ, ვით პოლანდია, ხან უდაბური, როგორც საპარა, ჩემთვის იცნებება და მოლანდება, შენ იუსტიქები სხვის გასახარად.

მე კი თითქოსად კოლონია ვარ, საფრანგეთის თუ ბრიტანეთისა, შენ გრიგოლი ხარ, მე კი ნიავი, ძნელად რომ ესმით ერთმანეთისა.

მივიწყებული ლინგი გაიხსნა (სად იყო „ლინგი“, ანდა „საიტი“!), ხარ ნორ ნაბიჯზე, როგორც ას სე და ცხრა ზღვას იქით, როგორც ტანგი.

ჩემი ბეგასი იმ ხე აბა, და ანევს სევდა უზარმაზარი... მაგრამ მთავრდება გეოგრაფია და ისტორიის მოგვიხმობს ზარი.

ჩან ბარ პაროდია საერთო დანართიდან თანამედროვე და არა არა! არა! არა!

არა! არა! არა! არა! არა! არა! არა!

არა! არა! არა! არა! არა! არა! არა!

არა! არა! არა! არა! არა! არა!

არა! არა! არა! არა! არ

ნათება კაპანები

შენ ცოცხლობ	არაფერს
იპრძვი	ითმენს
წვალობ	ვინც მიდის
და	ყველაფერს
ცდილობ	ითმენს
ეს ჩამოშლილი	რომელიც
იმედი	რჩება!
შეკრა	ქრება
გაყინულ	სიცოცხლის
ხელებს	ყველა
ცრემლებით	ნიშანი
ილლობ	გამოყოლილი
და უჩინარი	ხელის
დღეების	გულიდან
წყება	ეს
როგორც	ძალიან ცუდს
ნიშული	უნდა
შეწყვეტილ	ნიშნავდეს
ფიქრის	უნდა
ნაცერწალივით	ამოხტეს
გაქრება შენგან	გული
რადგან	ბუდილი

ითმენს	ცუდს შემამთხვევს,
ვინც მიდის	უსათუოდ,
ყველაფერს	ან ავს ამბავს,
ითმენს	რამეს
რომელიც	შემრის.
რჩება!	აბები
ქრება	ათასგზის
სიცოცხლის	უკვე
ყველა	ნაცად
ნიშანი	ხერხებით
გამოყოლილი	თავის
ხელის	დაქვრენას
გულიდან	რომ ვეღარ
ეს	შეძლებ
ძალიან ცუდს	მერე
უნდა	ინყბა
ნიშნავდეს	შეფერხებები
უნდა	და
ამოხტეს	ცოტა მერე
გული	ბრძოლასაც
ბუდილი	შეწყვეტი.
და ბუდებში	***
ობლად	ახლა
დარჩენილ	ეს გზა,
ჩიტებს	უსასრულო,
მოჰქონდეთ	შენიან
შენიან	უმკურნალებს?

ამბები	აღარაფერს
გაიზრდები და	რომ არ ერწყმის,
ველარ	ცუდს შემამთხვევს,
გიშველის	უსათუოდ,
ველარც ნუგეში	ან ავს ამბავს,
ველარც	რამეს
აბები	შემრის.
ათასგზის	განილევა,
უკვე	რაც კი არის
ნაცად	დარჩენილი
ხერხებით	ჩემში
თავის	წმინდა,
დაქვრენას	ვინმე
რომ ვეღარ	თუ მყავს
შეძლებ	შემომწყრალი,
მერე	აღარ ვებრძიო.
ინყბა	აღარ მინდა.
შეფერხებები	სხვას მოვქები
და	საცალფეხო
ცოტა მერე	ბილიკებს
ბრძოლასაც	ან
შეწყვეტი.	მიუვალებს,
***	სხვა
მოვახერხო?	რა უნდა
ახლა	ჩემს დარდს
ეს გზა,	ვინდა
უსასრულო,	უმკურნალებს?

აღარაფერს	რომ არ ერწყმის,
ცუდს შემამთხვევს,	ცილი გაგიტყვდა, ველარაფრით ველარ განაგრძე,
უსათუოდ	საკუთარ ფიქრში შეაბიჯებს როგორც არაკი,
ან ამბავს,	უბრალო კაცი, თავმდაბალი, ზ. კაპანაძე.
რამეს	მიდის ბეჭებში მოხრილი და ნელი ნაბიჯით,
შემრის.	თავგზე აზურავს ძეველი ქუდი, მე რომ ვუყიდე,
განილევა,	არ ეჩქარება. ნაბიჯის ადგამს ფრთხილად და მიჯრით,
საცალფეხო	თითქოს ცხოვრება მობლაგებულ დანას უყრიდეს
ბილიკებს	ზურგში და ტკივილს გულწასული სიჩუმით იტანს,
ან	ნაცინდ ქუჩაზე ნაცნობსვე დუქანს დაექებს,
მიუვალებს,	რათა ტკივილი მიაჩუმოს, განიროს ერთსანს
მისამისი	მისა ფიქრი და როგორც მზდალი, ისე დაწებდეს.
აქეცერება	მერე, გაუყვეს არაული ნაბიჯით სახლის
უბრალო	გზის და თვალებში დაგუბრებულ ტკივილს მალავდეს,
ან ამინდა.	რომლის გამშელას აღარავინ არ მოსთხოვს ან,
უნდა	და არც არაფერს კათხულობდნენ სხვები, მანამდეც.
ნაბიჯით	ახლა ის სახლიც უცხო გახდა, მხოლოდ სახლო,
მოსთხოვს	არის ადგილი, მოძალებულ ფიქრს რომ ითმენდა,
მისამისი	მისოვის კი, მხოლოდ ერთი რჩება ამ ქვეყნად სწორი
უნდა	– მშენებელია და ცხოვრება ვერ აიშენა.
უნდა	ცოტას საუბრობს, სათქმელი კი თითქოს ყელში აქვს,
უნდა	მოგროვილ სიტყვებს, ლუკმასავით, მთელ-მთელად ყლაპავს,
უნდა	მერე კი ამბობს: „დროს ტკივილი არსად არ მიაქვს,
უნდა	ნუ დაუკერებებ სხვის ლამაზად მოყოლილ ზლაპარს.
უნდა	ამ ცხოვრებაში მხოლოდ თავის მოგინევს თრევა,
უნდა	თუ ნაიქცევი, ადექტ და კვლავ სვლა განაგრძე...“
უნდა	მამაჩემი კი, ისეთივე არის და რჩება
უნდა	უბრალო კაცი, თავმდაბალი, ზ. კაპანაძე!

რიურაჟზე, როცა ხმაურობას იწყებს ქალაქი ძილი გაგიტყვდა, ველარაფრით ველარ განაგრძე, საკუთარ ფიქრში შეაბიჯებს როგორც არაკი, უბრალო კაცი, თავმდაბალი, ზ. კაპანაძე.

მიდის ბეჭებში მოხრილი და ნელი ნაბიჯით, თავგზე აზურავს ძეველი ქუდი, მე რომ ვუყიდე, არ ეჩქარება. ნაბიჯის ადგამს ფრთხილად და მიჯრით, თითქოს ცხოვრება მობლაგებულ დანას უყრიდეს ზურგში და ტკივილს გულწასული სიჩუმით იტანს,

ნაცინდ ქუჩაზე ნაცნობსვე დუქანს დაექებს, რათა ტკივილი მიაჩუმოს, განიროს ერთსანს მისა ფიქრი და როგორც მზდალი, ისე დაწებდეს.

მერე, გაუყვეს არაული ნაბიჯით სახლის გზის და თვალებში დაგუბრებულ ტკივილს მალავდეს, რომლის გამშელას აღარავინ არ მოსთხოვს ან,

და არც არაფერს კათხულობდნენ სხვები, მანამდეც. ახლა ის სახლიც უცხო გახდა, მხოლოდ სახლო,

არის ადგილი, მოძალებულ ფიქრს რომ ითმენდა, მისოვის კი, მხოლოდ ერთი რჩება ამ ქვეყნად სწორი – მშენებელია და ცხოვრება ვერ აიშენა.

ცოტას საუბრობს, სათქმელი კი თითქოს ყელში აქვს, მოგროვილ სიტყვებს, ლუკმასავით, მთელ-მთელად ყლაპავს, მერე კი ამბობს: „დროს ტკივილი არსად არ მიაქვს,

ნუ დაუკერებებ სხვის ლამაზად მოყოლილ ზლაპარს.

აქ ცხოვრებაში მხოლოდ თავის მოგინევს თრევა,

თუ ნაიქცევი, ადექტ და კვლავ სვლა განაგრძე...“

მამაჩემი კი, ისეთივე არის და რჩება

ედემის ბალში დაიზაფხულა, ქლიავის ქლიავი ყვავის და თეთრი სვეტი დაბას, ვით სანთელი, ედემის ბალში სიჩუმე არის და მარტობის კორიანტელი.

გაზაფხულს აქაც ყვავის ქლიავი, ყველი ლერნი მოიცვამს ხალათს, კვლავ ღოღონაშოს საცე მარცვლები ელოდებიან გატებილულ კალათს

აქ სარცელას ტყვევა ბალახი, აქ ქარი ყმუის, როგორც სუ მგელი, ისე და ისე არის ქლიავი მომტაცებელი და მასპინძელი.

მარტოსულ სახლში დაძნის სიჩუმე, მომწვანო ფერი აკლა ნახნავს, კვლავ გალივიძებულ რძისფერ ყვავილებს ამ გაზაფხულზე ცოტა თუ ნახავს.

ედემის ბალში დაიზაფხულა, ქლიავის ქლიავი ერთადერთ გალივი და მარტოსულ სახლში დაძნის სიჩუმე, რძისფერი აკლა ნახნავს,

გიტოვებ ფიქრის-ჩემს ბოლოს საზრდო, ჩამინჯ ჩარჩოში, რომ გახსენი, როგორი სათონ

და თვინიერი ვიყავი ერთ დროს. ახლა კი მხოლოდ ჩარჩოში სახლობს ჩემი სიმშევიდე, შეგებებული შენს მუშტი-და მზერას – რისხით ალესილ.

გიტოვებ შეილებს-ჩემს ბოლოს საზრდოს, ჩემი ერთობის ერთადერთ ვექსილს ნურ შემინნებ და ნურ მიგლოვებ, არ გამისხნეონ. ხომ ასე გსურდა?!

თავისონი ბენელში რომ დავკარგულვარ – არყოფნიბა, ხელი ჩემ

ჩემი გამოსახი, რეზო

იმ გარემოს სიმძიმეს, რომელმდაც გარკვეული დროის მანძილზე მომინჯვს ყოფნა.

თუმცა, იმის გაფიქრებით, რომ არანაკლებ სიმძიმეს ვეზიდები, რომელიც მეგობრობის შთაგონებით მოგვაწყა განგებამ, მანც პპოულობ გამოსაყალს.

„მოდი, ავდგები და არა სსოფნისადმი მიძღვნილ, არა მედ, უპრალოდ, ჩემს მეგობარზე ვიტყვი რამეს.“

ამის გაფიქრება და, თავისთავად, გონებაში, უცებ, ყველასათვის კარგად ნაცნობი სევდანი მელოდია გაკრთა. თავდაპირველად გამიკვირდა, საიდან გაწინა-მეტე, მაგრამ ნამსკვე თავისთავად, თვალწინ გაიღლვა არცოუს დიდი ხნის ნინანდელმა,

ჩემი მეგობრის დაბადების დღის სადღესასწაულო კა-დრებმა. მაშინ ჩენ მუსიკით უფრო ვიყავით დატვირთული და რატომძაც გულისყური არ გვქონდა მიპრიბილი ლე-ქსმი მხატვრულდ ჩადებული მწარე სინამდგოლისადმი! ეჭ, ასე, წუთისოფლის გზაზე, მართლაც, რამდენი მეგობარი და ახლობელი დაგვეკარგავს „შემოდგომის ფოთლებივით, „ვინ – სად? ვინ – სად?.. მაგრამ, სატე-ნიეროდ, ეროვნული სულის კოდი გვაძლევს იმის საშუალებას, რომ ისინი მარადიულ თანამგზავრად გავიხადოთ.

დას, ასე, დღეს ისინი ჩენთან ერთად მოჰყებიან ჩენ გასავლელ გზას, მოჰყებიან არა მოგონებებსა და ფიქრები, არამედ რეალური თანაგრძობით გვიმსუბურებენ ცხოვრების მძიმე მძიმე ტვირთს.

მეც ამ გააზრებით გა-დაღის სადღესასწაულო კა-დრებმა. მაშინ ჩენ მუსიკით ჩემი მეგობარი რეზო ჩხარ-უფრო ვიყავით დატვირთული და რატომძაც გულისყური უმძიმეს დღეებშიაც კა არ გადასვლა სახიდან სიცო-ცხლით სავსე თვალებში ჩაბუდებული სიხარული. არ გავარდნა ხელიდნ სი-ცოცხლისათვის მებრძოლი კაცის უხილავი მახვილი. ამიტომა, რომ მან თავისი წაცლით ოჯახს, შვილებს, შვილიშვილებს არა საწუხარ, არამედ ლიმილი დაუტოვა, როგორც გაუნელებული სითბო და მარადიული სინათლე! რეზო ჩხარტიშვილმა ცხოვრებაში ბეჭრი ტკივი-ლითა და ბედნიერებით აღ-სავსე წლები გამოიარა. იგი იყო უმაღლესი სკოლის პე-დაგოგი, მევლევარი, პოეტი, პროზაიკოსი, დრამატურგი, თეატრმცოდნები მის ენერგიას, ალბათ, ქვეყნისათვის არაერ-

ტეტში შექნილ ცოდნას თუ ბუნებისაგან ბოძებულ ნიჭს იგი გულდაგულ ახმარდა მეცნიერულ და შემოქმედე-ბით საქმიანობას.

ამისი დასტურია თუნდაც სიახლეებით გაჯერებული კვლევითი შრომები, პოტუ-რი კრებულები, პროზაული ნახარმოებები. იყო პერო-დი, როდესაც მისი არაერთი რომანი ზედიზედ იცემოდა.

და, მანც, ჩემთა მეგო-ბარმა თავისი სიხარული და მგრძნობირე გახლდათ.

თვით უსინათლოც კი, არა სევდიან, არამედ ლიმილითა

და სიცოცხლით სავსე გარ-ე-მოში გვაცხოვებდა, ჩვენზე ზრუნავდა, ჩვენს ამბავს კი-ო-თხულობდა!

აი, რაც შევეტი და ვიქ-ვი ჩემს მეგობარზე, იმის რნ-მენით, რომ ის იქ შემინდობს, თქვენ კი აქ მაპატიებთ.

დადუ თურება

არსად არასდროს არ დამალულა.

გულის გატესა წესი არ არის, რაც დაიბადე, ისვე იყავი, პატიოსანი სიცოცხლის ფასად, კაცი დარჩები დაუვინარი.

ბეკრეს ალბათ ღმერთან არც უვედრია, არც მე გავუურებ კარებს სამოთხის, კაცის სახელი ცოტას ხედრია, მსხვერპლის გარეშე ეგრე არ მოდის!

ამ შეგუბენებები...

არ შეგუბენდეს უამის ცვლილების, ცაბცახი სულის თუ ნახო სხვისი! როცა დრო მოვა გარდაცვალების, ვალი არ ნაგყვეს იმ ქვეყნად მისი!

რას გეტყვის ისეთს, ჯერ რაც არ თქმულა, ლამის გადასედს ცა გულგრილობით, ფიცერცხლს თუ შეჭამ კაცთან კაცურად, ბოლომდე ზიდე მაღლი ჭრილობის!

ეზო – გულგასსილი,

არც რა დაფარული...

ზოგის – შობის ღამე –

ზოგის – რამაზანი,

კეთილი „პაბა ევა“...

ქურთი – ლამაზმანი...

ქური მგელაქეთა

– ცამდე აწეული...

მერე ჩამოშლილი,

მერე – დაქცეული...

„პრინცესა“ მარინა

მორდეხის ასული,

პატარა, ცქრიალა...

მერე შორს ნასული...

ვერცხლის „ოქრო ქუჩა“,

ოცდა... – მეთვრამეტე,

რამდენის შემნახავი,

რამდენის დამტევი...

კიბე – ახვეული,

კიბე – დახვეული,

გულში სიყარულად

დღემდე ჩახვეული.

როგორ მენატრები,

შორო და ნარსულო,

ნეტავ, სად გამერალო,

ნეტავ, სად ნასულო...

კიბე – ახვეული,

კიბე – დახვეული,

გულში სიყარულად

დღემდე ჩახვეული.

როგორ მენატრები,

შორო და ნარსულო,

ნეტავ სად გამერალო,

ნეტავ, სად ნასულო...

ზორა სხალაია

ვერცხლის 38

ზეინაბ ბაზაძის ხსოვნას

როგორ მენატრები,

შორო და ნარსულო,

სადღაც გაფანტულო,

უკვე – გარდასულო,

ნისლში ჩაბურულო

თეთრად, ნოემბერო,

ფერო შემოდგომის

და იმ დღეთა, რომლის

მოგონება – ტკბილი

ქრება

ნება,

ნება...

როგორ მენატრები,

შორო და ნარსულო,

ნეტავ, სად გამერალო,

ნეტავ, სად ნასულო...

კიბე – ახვეული,

კიბე – დახვეული,

გულში სიყარულად

დღემდე ჩახვეული.

როგორ მენატრები,

შორო და ნარსულო,

ნეტავ სად გამერალო,

ნეტავ სიხარულით,

ნეტავ, სად ნასულო...

კიბე – ახვეული,

კიბე – დახვეული,

გულში სიყარულად

დღემდე ჩახვეული.

როგორ მენატრები,

შორო და ნარსულო,

ნეტავ სად გამერალო,

ნეტავ, სად ნასულო...

მთავარი რედაქტორი ივანე აპოლოვანი

მთავარი რედაქტორის მოადგილე ელისაბად მათლენი

კომპიუტერული უზრუნველყოფა: პალა გველესინი, მარია გველესინი

დოზაინერ-დამკაბადონებელი, გარეცელების სამსახური ვალენტინ გველესინი

მთავარი რედაქტორი შემოქმედებითი მოლვანებობისათვის.

ზან დ უ კ ე ლ ი ს № 1 ; ტ ე ლ . : 2 9 3 6 9 7 7 E - M a i l : l i t s a q a r t v e l o @ y a h o o . c o m

განვითარების 2 კანონი ერთეული

დაბეჭდილია შპს „საქართველოს საქართვე